

Запалити світильники знань

«Якщо ви володієте знанням, дайте іншим запалити від нього свої світильники» (Т. Фуллер). 35 років щедро діляться своїми знаннями і досвідом з практичними аптекарями працівники кафедри організації і економіки фармації та технології ліків факультету післядипломної освіти ЛНМУ ім. Данила Галицького

4 лютого 2014 р. з нагоди ювілею кафедри, яку очолює Ольга Заліська, д-р фарм. наук, проф., відбулася науково-практична конференція для провізорів-інтернів та слухачів циклу «Актуальні питання підготовки провізорів у системі неперервної освіти». Захід проходив за участю Галицької фармацевтичної асоціації (виконавчий директор — Неля Бик). Також у його роботі взяли участь декан факультету післядипломної освіти Орест Січкоріз та заступник декана з питань інтернатури Василь Томків.

РЕТРОСПЕКТИВА

Як розповів у своєму виступі Борис Парновський, д-р фарм. наук, проф., засновник кафедри та її керівник впродовж 1979–2012 рр., МОЗ України у 1978 р. на базі Львівського медичного інституту організувало експериментальне проведення післядипломного навчання за спеціальностями «Технологія ліків» і «Організація фармацевтичної справи». Першими слухачами були спеціалісти Львова й області, яких набрали у дві групи по 20 осіб.

Тоді стало зрозумілим, що суттєвим елементом післядипломної освіти провізорів є обмін досвідом роботи з подальшим обговоренням складних управлінських ситуацій, які можна розглядати як типові для аптек. Експеримент показав, що система післядипломної підготовки провізорів-практиків повинна принципово відрізнятися від навчання студентів, оскільки вимагає виявляти «базові знання» провізора, які потребують

осмисленої професійної оцінки. Відповідно, має бути сформована методика оцінки базових знань і вмінь, потреби в інформації спеціалістів кожного профілю з урахуванням їхньої посади, функціональних обов'язків у контексті актуальних напрямів реформування охорони здоров'я.

Так, 1 лютого 1979 р. була створена окрема кафедра удосконалення провізорів. Аптечне управління на чолі з Людмилою Ходосевич виділило приміщення для новоствореної кафедри та забезпечило базове використання аптеки-музею м. Львова, контрольної-аналітичної лабораторії, фармацевтичної фабрики, а також аптек міста й області. Відтак, кафедрі було надано частину аптеки № 266, що функціонувала біля лікарні швидкої медичної допомоги.

Принциповою була вимога про безпосередню участь кафедри у комплексних наукових дослідженнях разом з аптечним управлінням.

Часу до початку першого циклу було обмаль, тож зусилля колективу, окрім ремонту приміщень, спрямовувалися на придбання апаратури для фармацевтичного аналізу, екстемпорального виготовлення ліків із використанням засобів «малої механізації» аптек, приготування супозиторіїв, дозування порошків, фасувальних робіт.

За підтримки щирого друга кафедри, декана фармацевтичного факультету Кишинівського державного медінституту Василя Прокопишина (згодом д-ра фарм. наук, чл.-кор. АМН Республіки Молдова),

кафедрі вдалося одержати комплект типової контрольної-аналітичної лабораторії польського виробництва, прилади для рефрактометрії.

Через рік аптечне управління Львівської області, переконавшись у плідності співпраці, віднайшло можливість значно розширити основну базу кафедри. Було додано приміщення під лекційний зал, а у великій аптечній асистентській, де проводилися заняття з аптечної технології ліків, — розміщено виставку зразків обладнання: альбомів із кресленнями малої механізації, яку за оригінальними схемами було підготовлено з використанням досвіду промислових підприємств. У холі кафедри розмістили бібліотечні каталоги з бібліографічними описами джерел інформації про лікарські засоби.

Передатестаційний цикл тривав 2,5 міс. Слухачі — 20 організаторів та 30 технологів, з яких майже половина — представники інших областей України. З огляду на це працівники кафедри проводили велику позааудиторну виховну роботу. Слухачі обов'язково відвідували львівську аптеку-музей, інші зразкові аптеки, переважно у Трускавці і Моршині.

У 1984 р. кафедру було перейменовано — кафедра організації і економіки фармації з курсом технології ліків відповідно до діючих вимог. Показником діяльності у той час було оцінювання кількості слухачів, які пройшли навчання за п'ятирічку. З 1 лютого 1979 р. до 1 липня 1984 р. кафедрою було підготовлено близько 1,5 тис. практичних

провізорів. Отже, за перші п'ять років роботи кафедри щорічно курси підвищення кваліфікації проходили 300 слухачів.

Із початком 90-х тривалість перед-атестаційних курсів скоротилася з двох до одного місяця. Окрім того, відповідно до наказу МОЗ України були запроваджені виїзні передатестаційні курси тривалістю один місяць. Кафедра є відповідальною за проведення курсів підвищення кваліфікації провізорів у західному регіоні України, а це Львівська, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька і Чернівецька області.

З 1992 р. була запроваджена первинна спеціалізація випускників фармацевтичних факультетів — інтернатура «Провізор загального профілю» (тепер має назву «Загальна фармація»). Кафедра відповідальна за організаційно-методичне забезпечення заочної частини інтернатури у названих областях тривалістю сім місяців та проходження очної частини навчання безпосередньо на базі кафедри тривалістю чотири місяці. Навчальний план з інтернатури включає вивчення питань з управління та економіки фармації, технології ліків, а також клінічної фармації, організації невідкладної допомо-

ги, фармакогнозії, що дозволяє підготувати провізора загального профілю.

За словами Бориса Парновського, увесь час кафедрі щастило на добрих друзів і людей, які сприяли її оснащенню і розвитку.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

— Кафедра активно співпрацює з міжнародними організаціями, товариствами, фондами, а викладачі є діючими учасниками Міжнародної фармацевтичної федерації (FIP), Міжнародного товариства фармако-економічних досліджень (ISPOR), Коаліції за раціональне і безпечне використання ліків (CORSUM), — зазначає проф. Ольга Заліська. — При кафедрі діє український відділ USPOR, який розвиває теоретичні, практичні та освітні напрями фармакоеконіміки, має інтернет-сторінку на сайті ISPOR (www.ispor.org/local_chapter/Ukraine), а для поширення знань серед вітчизняних спеціалістів створено інтернет-сторінку (www.uspor.org.ua) українською мовою. Для забезпечення дистанційної освіти у системі післядипломної підготовки провізорів-інтернів викладачами кафедри проведено переклад і адаптацію навчальних модулів з фармакоеконіміки, які наявні на сайті ISPOR, і тепер вони до-

ступні українською мовою (<http://www.ispor.org/DLP/Index.aspx?DLPLang=Ukrainian>). Результати наукових досліджень систематично включаються у програми європейських та світових конгресів ISPOR.

Викладачі кафедри активно співпрацювали з Агентством США з міжнародного розвитку USAID у проєкті «Разом до здоров'я», були підготовлені методичні матеріали з питань репродуктивного здоров'я, проведені клінічні тренінги «Здоров'я жінок України», які впроваджені на регіональному і загальнодержавному рівнях.

За 35 років на кафедрі захищено 5 докторських та 22 кандидатських дисертації; видано 32 підручники, навчальні посібники і монографії, а також більш ніж 35 навчально-методичних видань, затверджених МОЗ і МОН України. Від початку 2000 р. науковий доробок кафедри поповнився майже 40 публікаціями у закордонних журналах з високим імпаکت-фактором, а результати наукових досліджень кафедри постійно інтегруються у навчальний процес для оптимізації післядипломної освіти практичних провізорів.

Лариса Дедишина

Шрами прикрашають чоловіків?
Я не згоден!
Вони нагадують мені про ту подію.
Кожен день мені доводиться
їх приховувати ...

Влад, 37 років, фотограф

ДОПОМАГАЄ ЗРОБИТИ ШРАМ НЕПОМІТНИМ

Інфолінія: 044 27 777 27 www.strataderm.com.ua

Відпускається без рецепта. РС № 9324/2010 від 10.02.2010. Інформація для спеціалістів у галузі охорони здоров'я.